

De wilgenhoutrups, een schadelijke houtboorder.

- Meerdere malen per jaar krijgt het KAD een wilgenhoutrups (oude Nederlandse benamingen ook wilgenhoutrupsvlinder of wilgenhoutvlinder) opgestuurd voor determinatie. Met altijd de opmerking erbij: wat een grote rups! Zijn officiële naam luidt *Cossus cossus* (Linnaeus, 1758).

De naam *cossus* is afkomstig van een rups die door de Romeinen werd gevonden onder de bast van bomen en door hen werd gegeten. Het ging hier vermoedelijk om de larve van een kever, maar uiteindelijk heeft de wilgenhoutrups hier zijn naam aan te danken. De wilgenhoutrups *Cossus cossus* (L.) behoort tot de familie van Cossidae: houtboorders.

Deze familie bestaat uit wereldwijd 700 soorten, waarvan 3 soorten die in Nederland voorkomen:

Rietluipaard *Phragmataecia castaneae* (Hübner, 1790)

Gestippelde houtvlinder *Zeuzera pyrina* (L., 1760)

Wilgenhoutrups *Cossus cossus* (L., 1758)

Verspreidingsgebied in Nederland

De wilgenhoutrups komt voor in loofbossen, langs rivieroeveren, moerassen en graslanden in de laaggelegen gebieden.

Vooraf in de deltagebieden van Nederland dus. Ze worden minder aangetroffen in de heidegebieden.

De wilgenhoutrups heeft de voorkeur de wilg, eik en verschillende soorten vruchtenbomen. De eieren worden door het vrouwtje in groepjes afgezet in de spleten van de boombast en ook in de directe buurt van de uitkruip opening van de volgroeide larven.

Ontwikkeling en leefwijze

De ontwikkeling van de wilgenhoutrups duurt 3 tot 5 jaar.

Ze leeft aanvankelijk onder de schors en later in de ontwikkeling knaag ze zich dieper in het hout van de boom.

De rupsen van de wilgenhoutrups zijn glimmend en van boven purperrood. Zij kunnen tot 8 cm lang worden voordat ze zich gaan verpoppen. Als de rupsen volgroeid zijn, verlaten zij de boom en gaan op zoek naar een geschikte verpopingsplaats, dus nooit in de boom zelf. Het laatste jaar kan zij als pop in de cocon overwinteren. De rupsen en het houtknaagsel verspreiden een zure geur.

De pop is roodbruin van kleur.

De vlinders van de wilgenhoutrups komen op het eind van de middag uit hun cocon, in de periode eind april tot augustus (volgens de literatuur ook wel in de periode juni, juli).

De vlinders vliegen in de avond en de nacht; in die periode vind ook de paring plaats.

De vlinder is 32 – 42 mm: een grote, forsgebouwde houtboorder met zilververachtige grijsbruine voorvleugels en met grillige dwars gekleurde banden op de vleugels. Deze banden lijken op de scheurtjes in de schors van de boom.

Schade & natuurlijke bestrijding

Houtrupsen knagen grote gangen in de waardboom en zijn dus behoorlijk schadelijk voor deze boom. Als er veel larven in de boom aanwezig zijn, bestaat de mogelijkheid dat de boom in de zomer al zijn blad laat vallen (dit voor zelfbescherming).

De boorgangen van de larven verstoren de sapstroom naar de kroon van de boom, met alle gevolgen van dien.

Chemische bestrijding van de wilgenhoutrups is niet mogelijk om dat er geen toegelaten bestrijdingsmiddelen voor zijn.

Wel is er in de natuur een predator voor de larve van de wilgenhoutrups: de sluipwesp *lissonota setosa*. Het vrouwtje heeft een zeer lange ovipositor (legboor). Hiermee boort ze door de boomschors heen en legt vervolgens een ei in de larve van de wilgenhoutrups. De larve die uit het gelegde ei komt zal vervolgens de larve van de wilgenhoutrups consumeren.

Schadebeeld wilgenhoutrups

